

Sygn. akt IV Ca 666/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny – Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca – SSO Katarzyna Mirek - Kwaśnicka

Sędziowie SSO Waclaw Banasik (spr.)

SSO Barbara Kamińska

Protokolant st. sekr. sąd. Katarzyna Gątarek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 listopada 2015 r. w P.

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w W.

przeciwko M. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Płocku z dnia 31 marca 2015 r.

sygn. akt I C 2787/13

1. oddala apelację;
2. zasądza od M. K. na rzecz (...) z siedzibą w W. kwotę 1.200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego za II instancję.

IV Ca 666/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Płocku wyrokiem z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie I C 2787/13 zasądził od pozwanego M. K. na rzecz powoda (...) z siedzibą w W. kwotę 20.247,90 zł, z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 10.255,24 zł od dnia 27 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty, oraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP liczonymi od kwoty 9.992,66 zł od dnia 27 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2.675,57 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawą orzeczenia były następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu I instancji.

W dniu 22 lipca 2008 r. pomiędzy (...) Bankiem Spółką Akcyjną a pozwanym M. K. została zawarta umowa prostej pożyczki gotówkowej. Bank na wniosek pozwanego (pożyczkobiorcy) udzielił mu pożyczki w kwocie 11.398,09 zł na zasadach określonych w niniejszej umowie, na okres od dnia 22 lipca 2008 r. do dnia 25 lipca 2011 r.

Dnia 14 września 2009 r. (...) Bank Spółka Akcyjna wystawił przeciwko pozwanemu M. K. bankowy tytuł egzekucyjny, stwierdzający, że w księgach banku figuruje wymagalne zadłużenie dłużnika z tytułu zawartej umowy pożyczki

gotówkowej numer (...). Pismem z dnia 15 września 2009 r. Bank wniósł o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu. Postanowieniem z dnia 06 października 2009 r. Sąd Rejonowy w Płocku nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 14 września 2009 r. - numer (...) wystawionemu przez (...) Bank Spółka Akcyjna. Postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2010 r. Sąd Rejonowy w Płocku bankowemu tytułowi egzekucyjnemu numer (...) z dnia 14 września 2009 r. wystawionemu przez wierzyciela (...) Bank Spółka Akcyjna w K., któremu nadana została klauzula wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Płocku z dnia 06 października 2009 r. w sprawie sygn. akt I Co 3759/09, nadał klauzulę wykonalności na rzecz (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W..

W dniu 8 marca 2012 r. pomiędzy (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. a (...) z siedzibą w W. została zawarta umowa przelewu wierzytelności, na mocy której powód nabył prawo do wierzytelności w stosunku do pozwanego. (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zawiadomił pozwanego M. K. o dokonany przelewie wierzytelności na rzecz powoda, wynikających z umowy bankowej numer (...).

Pismem z dnia 5 kwietnia 2012 r. powód (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wezwał pozwanego M. K. do zapłaty kwoty 17.534 zł

W ocenie Sądu Rejonowego w świetle powyższego stanu faktycznego powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie treść stosunku prawnego, łączącego strony procesu, została ukształtowana umową pożyczki z dnia 22 lipca 2008 r., w której strony w sposób jednoznaczny, używając zwrotów prawnych zdefiniowanych w kodeksie cywilny, określiły swoje prawa i obowiązki. Wobec niewywiązania się przez pozwanego z zaciągniętego zobowiązania Bank podjął w stosunku do pozwanego M. K. czynności zmierzające do wyegzekwowania zadłużenia m.in. wystawił przeciwko dłużnikowi Bankowy Tytuł Egzekucyjny, który następnie na wniosek wierzyciela został zaopatrzony w klauzulę wykonalności.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia zgłoszonego przez pełnomocnika pozwanego w odpowiedzi na pozew w stosunku do zobowiązania powstałego na skutek umowy prostej pożyczki gotówkowej z dnia 22 lipca 2008 r., Sąd Rejonowy zważył, iż zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie. Roszczenie powoda o zapłatę zobowiązania wynikającego z umowy z dnia 22 lipca

2008 r. ma związek z prowadzeniem działalności gospodarczej przez pierwotnego wierzyciela (...) Bank Spółka Akcyjna. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi trzy lata (art. 118 k.c.), Termin przedawnienia zaczyna biec od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne (art. 120 § 1 k.c.). Wymagalność roszczenia oznacza stan, w którym uprawniony może skutecznie domagać się realizacji roszczenia. Roszczenie staje się zatem wymagalne z upływem ostatniego dnia przewidzianego dla zobowiązanego terminu do spełnienia świadczenia. Dotyczy to każdej z rat pożyczki objętej zobowiązaniem.

Umowa bankowa mogąca być podstawą roszczeń została zawarta w dniu 22 lipca 2008 r.. Bankowy Tytuł Egzekucyjny został wystawiony w dniu 14 września 2009 r. Czynność banku w postaci sporządzenia tego dokumentu zgodnie z wymogami ustawy - Prawo bankowe, nie przerwała biegu terminu przedawnienia roszczeń. Dopiero wystąpienie przez bank z wnioskiem do Sądu o nadanie klauzuli wykonalności przerwało bieg terminu przedawnienia roszczeń (art. 123 k.c.). Po nadaniu przez Sąd klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, termin przedawnienia należy liczyć od początku tj. od daty uprawomocnienia się postanowienia Sądu w tej materii.

Powód wykazał także, że do momentu wystąpienia z powództwem do Sądu w dniu 27 czerwca 2013 r. dokonywał kolejnych czynności przerywających bieg terminu przedawnienia. Powód w dniu 31 maja 2010 r. wystąpił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Sierpcu z wnioskiem o wszczęcie egzekucji. Postanowieniem z dnia 31 grudnia 2010 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Sierpcu umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. W myśl treści przepisu art. 123 § 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez

każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Przepis art. 124 § 2 k.c. mówi natomiast, że w razie przerwania biegu przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

Wobec powyższego trzyletni termin przedawnienia zaczyna biec od nowa od momentu wydania prawomocnego postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z dnia 31 grudnia 2010 r. Pozew przeciwko pozwanemu został wniesiony w dniu 27 czerwca 2013 r. W związku z powyższym należy stwierdzić, że roszczenie dochodzone w niniejszej sprawie nie uległo przedawnieniu w żadnej części.

Wątpliwości Sądu Rejonowego nie budzi również skuteczność umowy cesji z dnia 8 marca 2012 r., do której odwołuje się powód. Do akt sprawy zostały złożone dokumenty potwierdzające umocowanie osób wskazanych w treści umowy cesji z dnia 08 marca 2012 r., do jej zawarcia oraz dokumenty wskazujące, iż daną umową było objęte również zobowiązanie opisane w pozwie. Strona powodowa przedstawiła tym samym wystarczające dowody potwierdzające faktyczne wykonanie danej umowy. W przypadku gdyby nie doszło do skutecznego przelewu wierzytelności powód nie uzyskalby od pierwotnego wierzyciela danych osobowych pozwanego, jak również dokumentów potwierdzających istnienie wierzytelności.

Apelację od tego wyroku złożył pozwany M. K.. Zarzucił on Sądowi Rejonowemu:

1. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na wynik sprawy, poprzez wadliwe przyjęcie przez Sąd I Instancji, że powodowi przysługuje legitymacja czynna do dochodzenia od pozwanego roszczeń w niniejszej sprawie oraz że dochodzone od pozwanego zobowiązanie istnieje i jest wymagalne, a tym samym Pozwany jest zobowiązany do zwrotu kwoty zaciągniętej pożyczki, w sytuacji w której okoliczności te w toku sprawy nie zostały przez powoda w sposób należyty i prawidłowy wykazane;

2. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy, przez obrazę art. 233 § 1 k.p.c., polegającą na przekroczeniu przez Sąd I Instancji zasady swobodnej oceny dowodów i oparciu rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie na materiale, który w świetle orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego nie posiadał mocy dowodowej, a nadto na oparciu rozstrzygnięcia na tezach, które nie zostały udowodnione; przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów i w konsekwencji błędnym ustaleniu przez Sąd I Instancji, wbrew wynikom przeprowadzonego postępowania dowodowego, że powodowi przysługuje legitymacja czynna do dochodzenia od pozwanego roszczeń stanowiących przedmiot niniejszego postępowania, a następnie, że pozwany jest obowiązany do zapłaty powodowi dochodzonej w niniejszym postępowaniu kwoty, podczas gdy powód w toku postępowania nie przedstawił zarówno dowodów pozwalających na uznanie, iż pożyczka stała się wymagalna, jak i dowodów na to, że zadłużenie pozwanego w ogóle istnieje; art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP poprzez jego niezastosowanie i pogwałcenie przez Sąd I Instancji zasady ostateczności i powszechnego obowiązywania orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, w konsekwencji przyjęcie, że istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy okoliczności zostały przez Powoda wykazane w oparciu o jego wnioski dowodowe, które w świetle orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego nie mogły stanowić dowodu w danej sprawie; art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez nieuzasadnione przyjęcie, iż powód sprostał ciężącemu na nim obowiązkowi wykazania legitymacji czynnej, istnienia zadłużenia pozwanego oraz jego wymagalności, podczas gdy przedstawione przez niego wnioski dowodowe bądź powyższych okoliczności nie dowodziły, bądź też w świetle orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego nie mogły stanowić dowodu w danej sprawie; art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niepodanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dlaczego Sąd I Instancji pomimo orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego daje wiarę dowodom przedłożonym przez powoda i wyciąga z nich wnioski rzutujące na rozstrzygnięcie sprawy, natomiast podnoszone przez pozwanego fakty, rzutujące negatywnie na podejmowane przez powoda działania, pomija i bagatelizuje, co skutkowało nierównym potraktowaniem przez Sąd stron procesu;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci obrazy art. 720 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym przyjęciu, że pozwany jest zobowiązany do zwrotu kwoty zaciągniętej pożyczki, podczas gdy brak jest dowodów na to, że pożyczka ta stała się wymagalna z powodu braku wykazania przez powoda okoliczności, iż została ona skutecznie wypowiedziana; art. 95 ust. 1a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku prawo bankowe poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że przedstawiony przez powoda wyciąg z ksiąg rachunkowych banku dowodzi posiadania przez powoda legitymacji czynnej w niniejszej sprawie, istnienia zadłużenia pozwanego oraz jego wymagalność, podczas gdy zgodnie z powyższym przepisem wyciąg ten w postępowaniu cywilnym nie posiada mocy prawnej dokumentu urzędowego, a zatem nie może skutecznie dowodzić powyższych okoliczności; art. 194 ust. 2 ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że przedstawiony przez powoda wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego dowodzi istnienia zadłużenia pozwanego oraz jego wymagalność, podczas gdy zgodnie z powyższym przepisem wyciąg ten w postępowaniu cywilnym nie posiada mocy prawnej dokumentu urzędowego, a zatem nie może skutecznie dowodzić powyższych okoliczności.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

W pierwszej kolejności wymagał rozważenia zarzut naruszenia prawa procesowego jako rzutu na możliwość oceny prawidłowości zastosowanego prawa materialnego. Prawidłowo ustalona podstawa faktyczna rozstrzygnięcia, należąca do materii procesowej, jest bowiem niezbędną przesłanką dokonania oceny prawnej rozstrzygnięcia przyjętego w zaskarżonym wyroku.

Ze zgłoszonym w apelacji zarzutem naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w realiach niniejszej sprawy nie sposób się zgodzić. Zgodnie bowiem z tym przepisem k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Granice swobodnej oceny dowodów wyznaczają: obowiązek wyprowadzenia przez sąd z zebranego materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych, ramy proceduralne, poziom świadomości prawnej sędziego oraz dominujące poglądy na sądowe stosowanie prawa. Swobodna ocena dowodów dokonywana jest przez pryzmat własnych przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego zasobu doświadczeń życiowych. Uwzględnia wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - wając ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego.

A zatem z dowolną oceną zebranego w sprawie materiału dowodowego mamy miejsce wówczas gdy Sąd przekroczy granice oceny swobodnej. W przedmiotowej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca. Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie w granicach swobodnej oceny dowodów (art. 233 k.p.c.). Sąd ten wskazał dowody, na podstawie których ustalił stan faktyczny. Jak zostało utrwalone w doktrynie i orzecznictwie, jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd I instancji wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko bowiem w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to tylko wówczas przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona i w konsekwencji Sąd II instancji może zmienić ustalony w ten sposób stan faktyczny. Tymczasem ocena dowodów dokonana przez Sąd I instancji w przedmiotowej sprawie jest prawidłowa, wyciągnięte zaś wnioski poprawne i logiczne, apelujący zaś nie wskazał skutecznie żadnych nowych dowodów, czy faktów, uzasadniających odmienną

od dokonanej przez Sąd I instancji ocenę podniesionych przez niego okoliczności. Przedmiotem oceny przez Sąd Rejonowy były wyłącznie dowody z dokumentów. Nie wiedzieć czemu apelujący twierdzi, że niektóre z nich nie miały mocy dowodowej w niniejszym postępowaniu, powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 lipca 2011 r. w sprawie P 1/10. Zgodnie z treścią tego wyroku art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 183, poz. 1537 i 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 106, poz. 670, Nr 126, poz. 853 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622) w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 20 Konstytucji. Wyrok ten odnosi się zatem jedynie do nadania księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu Sekurytyzacyjnego mocy dokumentów urzędowych, a nie do mocy dowodowej tych ksiąg i wyciągów. Mieszczą się one w strukturze dowodów, określonych w kodeksie postępowania cywilnego, będąc dokumentami prywatnymi i podlegają ogólnym regułom oceny dowodów. W realiach niniejszej sprawy jest to zresztą wywód czysto teoretyczny, bowiem ani powód nie opierał swego roszczenia na dowodzie opisanym w art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, ani też Sąd Rejonowy nie uznawał żadnego z dowodów złożonych przez powoda za dokument urzędowy.

Znaczna część zarzutów apelacji koncentruje się na zakwestionowaniu legitymacji czynnej powoda do dochodzenia roszczenia. Wywody pozwanego w tym zakresie są błędne. Twierdzi on, że skoro poprzednik prawny powoda nie wypowiedział umowy pożyczki, wszystkie jego działania, w postaci wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, nadania mu przez sąd klauzuli wykonalności, prowadzenia egzekucji, należy za bezskuteczne. Z poglądem tym nie sposób się zgodzić. Z treści umowy pożyczki wynika bowiem, że winna być ona spłacana przez pozwanego w miesięcznych ratach od dnia 22.07.2008 r. do dnia 25.07.2011 r. Wraz z upływem terminu płatności poszczególnych rat, w przypadku ich nieuregulowania przez pozwanego, stawały się one wymagalne bez konieczności składania przez bank jakichkolwiek oświadczeń. Możliwość wypowiedzenia umowy, zawarta w § 10 umowy, dotyczyła z istoty należności jeszcze nie wymagalnych i była uprawnieniem, a nie obowiązkiem banku. Umowa zakończyła swój byt z dniem 25.07.2011 r. i najpóźniej na ten dzień wszystkie niespłacone przez pozwanego należności stały się wymagalne. Czynności egzekucyjne podejmowane przez poprzednika prawnego powoda nie mają żadnego znaczenia dla ustalenia legitymacji czynnej powoda. Sąd Rejonowy prawidłowo przywołał je w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, właściwie rozstrzygając, zgłoszony przez pozwanego, zarzut przedawnienia. Tymczasem legitymacja czynna powoda do występowania w niniejszej sprawie po stronie powodowej jest oczywista. (...) Bank S.A. w K. zawarł z pozwanym umowę pożyczki, a powód zawarł z następcą prawnym w/w banku (...) S.A. w W. umowę o przelew wierzytelności. Zgodnie z treścią art. 509 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania, a wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Powód wykazał skutecznie dokumentami prywatnymi powstanie wierzytelności, a następnie jej przelew. Powód wykazał również prawidłowo wysokość roszczenia. Pozwany nigdy wprost nie zakwestionował jego wysokości, twierdząc chociażby, że spłacił swe zobowiązania wynikające z umowy pożyczki w całości bądź w części. Nie usiłował tego dowodzić również i w apelacji. Powód poza wskazaniem na wyliczenie wysokości przysługującej mu należności, nie ma innych skutecznych środków dowodowych popierających wysokość dochodzonego roszczenia, zwłaszcza w sytuacji, gdy pozwany nie zapłacił mu żadnej kwoty. To na pozwanym ciążył obowiązek wykazania, które ze wskazanych przez powoda kwot zapłacił i kiedy. Tymczasem pozwany nawet nie usiłował tego wykazywać.

Zgłoszony na rozprawie apelacyjnej zarzut przedawnienia roszczenia nie jest zasadny. Sąd Okręgowy przyjmuje za własne ustalenia i rozważania prawne Sadu Rejonowego dotyczące tej problematyki, zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Wobec braku przedstawienia przez pozwanego jakiegokolwiek nowej argumentacji prawnej na poparcie tego zarzutu, zbędne jest powtarzanie wywody przedstawionego już wyczerpująco przez Sąd I instancji.

Z podanych wyżej względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację. Orzeczenie o kosztach procesu w II instancji znajduje uzasadnienie w treści art. 98 k.p.c.